

D E C I Z I E

06 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Nicolae Clima

Judecătorii

Svetlana Novac, Oleg Sternioală

Petru Moraru, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Vladimir Arseni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Arseni împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii privind acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral, împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2014, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 27 octombrie 2014, Vladimir Arseni a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii privind acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că pe parcursul ședinței Comisiei Electorale Centrale din 24 octombrie 2014 a solicitat informații privind proiectele hotărârii, care urmează a fi adoptate la această dată, însă președintele Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan, contrar prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral, i-a comunicat că alegătorii nu au dreptul să primească proiectele hotărârilor respective.

Menționează că la 24 octombrie 2014, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea cu privire la acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Consideră că acțiunile președintelui Comisiei Electorale Centrale și hotărârea menționată sunt ilegale, deoarece contravin prevederilor Codului electoral.

Prin urmare, solicită anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 24 octombrie 2014 cu privire la acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2014 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 04 noiembrie 2014, în termenul prevăzut de lege, Vladimir Arseni a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii sau restituirea pricinii spre judecare în primă instanță.

Recurentul Vladimir Arseni, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, deoarece prima instanță a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și, anume, prevederile Codului electoral.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța supra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

De asemenea, se mai reține că completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora la examinarea recursului în cazul în care consideră necesar, însă în cazul dat, nu este necesară invitarea recurentului la examinarea recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Vladimir Arseni a solicitat anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 24 octombrie 2014 cu privire la acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către prima instanță este una întemeiată și legală.

Conform art. 63 din Codul electoral, la cererea concurenților electorali, consiliul electoral de circumscripție acreditează câte un observator pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare. Persoanele de încredere ale candidaților, de asemenea, pot fi acreditate ca observatori. Dacă consiliul electoral de circumscripție respinge candidatura propusă pentru acreditare de către concurentul electoral conform prezentului alineat, el va aduce la cunoștința acestuia motivele deciziei sale. Refuzul acreditării observatorilor trebuie să fie întemeiat și poate fi contestat pe cale ierarhică, iar ulterior – în instanța de judecată.

La cererea concurenților electorali, Comisia Electorală Centrală acreditează câte un observator pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova. În calitate de observatori pot fi acreditați atât cetățeni ai Republicii Moldova aflați în străinătate, cât și reprezentanți ai organizațiilor internaționale și neguvernamentale din străinătate.

La cerere, Comisia Electorală Centrală va acredita ca observatori la alegeri reprezentanți ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor neguvernamentale din străinătate și va înregistra interpretii acestora.

Prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale sau a consiliilor electorale de circumscripție se acreditează observatori din partea asociațiilor obștești calificate din Republica Moldova. Se consideră calificată asociația obștească ce se ocupă, conform statutului ei, de apărarea drepturilor omului sau a valorilor democratice.

Observatorii acreditați de Comisia Electorală Centrală pot monitoriza procesul electoral pe întreg teritoriul țării și la toate secțiile de votare, iar observatorii acreditați de consiliile electorale de circumscripție – doar pe teritoriul circumscripției respective. Observatorii acreditați au dreptul să asiste la toate operațiunile electorale, la toate ședințele organelor electorale, inclusiv în ziua alegerilor, fără a interveni în procesul electoral sau în alte operații electorale, și să informeze președintele organului electoral despre neregulile observate. Observatorii au acces la toate informațiile cu caracter electoral, la listele electorale, la procesele-verbale întocmite de organele electorale, ei pot efectua filmări foto și video cu înștiințarea președintelui organului electoral, fără a pune în pericol secretul și securitatea votării, iar observatorii naționali pot depune și sesizări privind neregulile depistate, care se examinează de către președintele organului electoral, cu informarea obligatorie a autorului sesizării despre decizia luată. Observatorii acreditați își pot continua activitatea și în turul al doilea al alegerilor, precum și la votarea repetată/referendumul repetat.

Observatorii pot fi acreditați înaintea începerii perioadei electorale și își pot desfășura activitatea atât în ziua alegerilor, cât și înaintea începerii, pe parcursul și după terminarea campaniei electorale. Regulamentul privind acreditarea observatorilor se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

În scopul asigurării activității eficiente a observatorilor internaționali, în perioada electorală Comisia Electorală Centrală constituie Oficiul de protocol al observatorilor internaționali. Componenta numerică și principiile de activitate ale acestui oficiu sunt stabilite prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a concluzionat Comisia Electorală Centrală legal a acreditat 2

persoane în calitate de observatori internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și nu a încălcat drepturile lui Vladimir Arseni și, prin urmare, temeinic și legal a respins pretenția recurentului cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 24 octombrie 2014 cu privire la acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014.

De asemenea, prima instanță temeinic și legal a respins pretenția recurentului cu privire la constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral, deoarece Codul Electoral nu conține o stipulare expresă, prin care Comisia Electorală Centrală ar fi obligată să prezinte solicitanților copiile proiectelor hotărârilor, ce urmează a fi adoptate.

Conform art. 25 din Codul electoral, ședințele Comisiei Electorale Centrale se convoacă de către președintele acesteia din proprie inițiativă sau la cererea a trei membri ai comisiei. În cazul în care membrii comisiei cer convocarea ședinței, decizia de convocare va fi luată în cel mult 48 de ore de la prezentarea cererii.

Toate ședințele la care Comisia Electorală Centrală examinează probleme electorale, inclusiv ședințele la care urmează să adopte hotărâri asupra problemelor electorale, sînt deschise pentru reprezentanții mijloacelor de informare în masă și pentru public. Ședințele se anunță cu 48 de ore înainte de desfășurarea lor, cu excepția ședințelor din perioada electorală, cînd trebuie anunțate într-un termen mai scurt în virtutea faptului că problemele cer o examinare urgentă.

Comisia Electorală Centrală asigură transparența operațiilor electorale, fapt ce permite mijloacelor de informare în masă și populației să aprecieze activitatea comisiei.

Reieșind din prevederile legale enunțate, ședințele Comisiei Electorale Centrale sunt deschise pentru mass-media și pentru public și se anunță cu 48 de ore înainte de ședință pe site-ul Comisiei Electorale Centrale.

În afară de aceasta, conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 cu privire la transparența în procesul decizional, în cazul actelor ce urmează a fi adoptate de către Comisia Electorală Centrală în perioada electorală, proiectele de decizii urgente pot fi supuse elaborării și adoptării fără respectarea etapelor prevăzute de legea menționată.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Argumentul invocat de către recurent precum că prima instanță a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și, anume, prevederile Codului electoral nu poate fi reținut, deoarece este declarativ, ultimul neinvocînd nici o normă din Codul electoral.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentul invocat de către recurent este declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Vladimir Arseni.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Arseni împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii privind acreditarea observatorilor internaționali din partea Centrului pentru Dezvoltarea Sistemelor Electorale, Reforme și Instruiri a Georgiei în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 și constatarea faptului ignorării de către președintele Comisiei Electorale Centrale a prevederilor art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Oleg Sternioală

Petru Moraru

Ion Corolevschi